

Millî Şefin Samsunlulara hitabesi

“İstihsal ve imar için geniş mikyasta çalışırken...,”
“Selâmet ve müdafaamız için uyanık ve dikkatli bulunmamız lâzımdır,”

“Dünyanın bugünkü halinde vatanımızın bir taarruza uğraması ihtimali için hiç kimseden şüphe etmiye hakkımız yoktur. Ancak bu bugünkü vaziyettir. Yarınki vaziyetin ne olacağını kimse keşfedemez,”

Samsun, 25 (A.A.) — Cümhuriyetimiz Millî Şef İsmet İnönü Samsun halkına aşağıdaki hitabe, de bulunmuşlardır:

— Samsunlular, aziz vatandaşlarım!
 Ankaradanberi dört, beş vilâyetimizin çalışkan halkı arasından geçerek Samsuna geldin, sizi iyi gördüm. Sıhhatiniz, neşeniz, çalışkanlığınız merkezde ve kazalarda pek iyi idi.

Samsuna gelinceye kadar köy enstitülerinden üçünü gördüm. Kız ve erkek köylü çocuklarımız hem müesseselerini koruyorlar hem de ileride ifa edecekleri yüksek vazifeleri için hazırlanıyorlardı. Yapıcı, çare bulucu, çalışkan bir ruh bu enstitülerin hayatına hâkim olmuştur. Bu durumu görmekten çok memnun oldum, pek ümidliyim. Türk kızlarının müstesna haysiyeti ve ciddi vazifeseverliği bütün mekteplerimizde olduğu gibi köy enstitülerinde de gözle çarpıcıdır. Öğretmenler ve enstitü müdürleri Türk köyünün geleceğini sağlamak temellere istinad ettirmek için aşk ile çalışıyorlar. İktidarlı, fedakâr ve vatansever köy öğretmenleri yetiştirmek enstitülerin mukaddes emelleridir. Şüphe yoktur ki enstitü öğretmenlerine ve müdürlerine düşen vazife hepimiz için, her vatansever için imrenilecek, heves edilecek bir vazifedir. Şimdiki tutumları iyi netice alacağımız ümidini bende çok kuvvetlendirdi. Köy enstitüleri hakkındaki bu müsbet görüşmelerimi vatandaşlarımızı söylemekten zevk alıyorum.

Mahsul vaziyetimiz

Geçtiğim yerlerde gördüğüm iyi şeylerden biri de her tarafta harman yapmak için gayretle çalışılmasıdır.

Harman çabuk bitip mahsul elimize geçince birçok sıkıntılar süratle kalkacaktır.

Şimdiki harmanda ehemmiyetli olan bir nokta, hükümetin satın aldığı % 25 lerin süratle teslim edilmesidir. Vatandaşlarımızı, umumi olarak hükümet hissesini vermek için yürekten istekli ve gayretli buldum. Memleketin selâmetini koruyan Cümhuriyet ordularının, hududları beklemesinin ehemmiyetini vatandaşlarımız pek güzel kavrayıyorlar.

Memleket içinde umumi işe, yi ihtiyaca göre düzenlemek için hükümet elinde erzak stoku bulunmasının münakaşa götürmez bir lüzum olduğunu bütün memleket takdir etmiştir.

Ümid ediyorum. Eylül ortasına kadar yeni harmandan hükümet hissesinin alınması büyük kısmi itibarile bitmiş olacaktır.

Millî Şefe arzedilen temenni ve şikâyetler

Aziz vatandaşlarım,
 Her yerde temas ettiğim yurdtaşlardan temenniler arasında şikâyetler de dinledim. Bizim idaremi gibi halk idaresi hükümetin süren bir memlekette vatandaşlarımızın kolaylıkta her arzusunun ve her derdinin söylemesi tabiidir. Memnun olmanız için size derhal söyleyeyim ki işittiğim şikâyetler arasında insanı fazla müteassir edecek hiçbir mevzu yoktur. Ya esaslı tedbirler alınmıştır ve bunların zaman ile semeresi görülecektir, yahud kolaylıkla düzelmesi kabil olan hatalardan bahsedilmiştir. Yahud da bazı vatandaşlarımız kendilerinin yanlış anlayışlarından dolayı şikâyetçi olmuşlardır.

Düzelmesi lâzım olan hatalar için cümhuriyet hükümeti her yerde tedbir almağa çalışıyor. Yanlış şikâyetleri de derhal tahşih etmek gene hükümetin vazifesidir. Meselâ, bazı vatandaşlarımız, fena mahsul, tohumluk ihtiyacı gibi türlü vesileleri ileri sürerek hükümete satılacak % 25 lerin kendi köylerinden alınmamasını isteyecek kadar ıleri gitmişlerse de hiç olmasa bu % 25 lerin yerlerinde bırakılmasını talep etmişlerdir.

Bazı yerlerde de mahsulün fazla tahmininden dolayı hükümet hissesinin fazla tesbit edildiğini söylediler. Parasile hükümete mahsulün % 25 ini teslim ettikten sonra fazlasını serbest satabilmek gibi müstesna bir kolaylığın kadrini bilmiyen bu şikâyetleri derhal tahşih ettirdim.

Vatandaşla hükümetin karşılıklı vazifelerinin iyi ve doğru yürümlerine ciddî olarak yapılması lâzım geldiğini öğretmeğe çalıştım.

Böyle tâli zihniyetlere sapılmı olan pek mahdud yerlerde yanlış düşüncülerini düzeltirken vatandaşlarımızın bana yürekten yardım ettiklerini görmekten çok memnun oluyorum.

Su işlerimiz

Bu seferki seyahatimde su işlerimizin büyük mikyasta bir gelişme devresinde olduğunu tesbit ettim. Yeşilirmak, muhtelif vilâyetlerde ayrı ayrı bakımlardan kumanda altına alınmaktadır. Ta Tokattan başlayarak Çarşambada sahile kadar Yeşilirmak üzerinde muhtelif amelîyeler ve hazırlıklar vardır.

Kızılırmak ta Bafrâ mintakasında bütün manasile cümhuriyetin iradesine râmedilmek yolundadır. Türk mühendislerinin vatan sularını faydalı kılmak için büyük bir aşk ile çalıştıkları

rını görmek insanı çok sevindiriyor.

Biliyorsunuz ki teknik öğretim programında Samsuna önemli bir vazife verilmiştir. Burası yeni teknik durumumuz içinde başlıca bir merkez olacaktır. Vekâletlerin hazırlıkları ciddi bir takip ile ilerlemektedir.

Malîyaya karşı mücadele

Bütün bu işler arasında vatandaşlarımızın malîyaya karşı mücadele etmek için hükümete her zamandan fazla yardım etmelerini tavsiye edeceğim.

Bol mazot ve kinin ile bu kadar sulak arazide yapılan mücadele harb senelerinde çok sıkıntıya uğrayor ve daha da uğrayacaktır. Onun için hükümetin bulabileceği mahdud vasıtalarla daha geniş neticeler almak üzere halkın sîhiye teşkilâtını za çok yardım etmelerini ihtiyacımız vardır. Ufak ihmaller yüzünden saktılması kabil olan zararlara uğrarsak çok müteassir olacağız.

Mücadele teşkilâtının gayretleri halkın anlayışlı ilgisi ile kolaylaştırılmalıdır.

Dünya harbi ve biz

Vatandaşlarım!
 Sözlerimi bitirirken bir noktaya ayrıca dikkatinizi celbedeceğim. Geniş bir çalışma hayatına o kadar dalmış bulunuyoruz ki geçirdiğim yerlerde bazan vatandaşlarımızı dünyanın ateş içinde bulunduğundan haberi değil gibi buldum. Bu yaz muharebeler yeryüzünde çok geniş ve çok kanlı olarak devam ediyor. Biz, insanlığın bu elem verici emsalsiz felâketini hüznle ve ibretle seyrediyoruz.

Fakat hiç unutulmamalıdır ki vatanımızın selâmeti her şeyden evvel kuvvetimize, fedakârlığına, hazır olmamıza bağlıdır. Dünyanın bugünkü halinde vatanımızın bir taarruza uğraması ihtimali için hiç kimseden şüphe etmeğe hakkımız yoktur. Ancak bu, bugünkü vaziyettir.

Yarınki vaziyetin ne olacağını kimse keşfedemez. Bu sözlerim, sırf kendimiz için değil, vatanımızın selâmeti için uyanık ve dikkatli bulunmamızı hatırlatmak üzere söylenmiştir. İstihsal için ve imar için geniş mikyasta çalışırken selâmetimiz ve müdafaamız için uyanık ve dikkatli bulunmak, hususile ordularımızı kuvvetli, ve iç durumumuzu nifaksız, sağlam tutmak asla gözümüzün önünden ayrılmamalıdır.

Aziz vatandaşlarım,
 Hepinizi candan sevgilerle selâmlarım. Sizinle konuşmaktan, gördüklerimi ve düşündüklerimi söylediğimi söylemekten çok zevininiyorum.

Millî Şef Bafrada

Bafrâ 24 (A.A.) — Bugün saat 11.30 da Millî Şef İsmet İnönü Bafraya şeref vermiler ve meydanı dolduran binlerce Bafralının coşkun ve içten tezahürleri ve sürekli alkışları arasında Halkevini teşrif buyurmuşlardır. Burayı teftiş müteakib şehrin muhtelif semtlerini, Kızılırmak köprüsü kereste fabrikası ve hükümet konağını gezmişler ve

sokakları dolduran muazzam insan kalabalığının «yaşa, varol İnönü» sesleri arasında ortaokul binasına gelmişlerdir. Millî Şef, öğle yemeğinden sonra ortaokul salonunda halkla bir hasbhalde bulunmuşlardır. Bu görüşmelerde Parti, Halkevi ve muhtelif meslek mensubları hazır bulunmuşlardır. Cümhuriyetimiz Kızılırmak yatağının seyrüseferine müsald bir hale konması, Bafrâ

ovasının kanalları sulanması ve mevcut göllerin ıslahı etrafında hazırlanmış olan projeyi halkın müvacehesinde derin bir alâka ile teklif buyurmuşlardır. Millî Şef ilgililere direktifler vermişler ve saat 15.20 de heyecan ve sevgi duyguları besleyen Bafralının sürekli alkışları arasında Samsuna müteveccihen hareket buyurmuşlardır.

Bu sabahki haberler

Stalingrad düşmek üzere mi?

Alman kuvvetleri müdafa hatlarının gerilerine aktılar

Rusların Stalingradı tahliye etmeleri muhtemel görülüyor

Moskova, 25 (A.A.) — Stalingradın her iki tarafında durum son 24 saat içinde vahim bir surette bozulmuştur. Kotelnikovo'da Ruslar birçok yerlerden geri çekilmişlerdir. Müdafa hatlarımızın gerilerine Alman kuvvetleri akınmıştır. Rus kumandanlığının çetin bir müdafa muharebesi mi vereceği, yoksa Stalingradı terk mi edeceği bilinmiyor.

Londraya göre

Londra, 25 (A.A.) — Almanlar Don nehri kıvrımının bir noktasında tanklar nehirde salları içinde geçirmişlerdir. Rumen, Macar ve İtalyan birlikleri burada ağır kayıplara uğramaktadırlar.

Vişne göre

Vişne, 25 (A.A.) — Stalingrad şehri için tehlike artmaktadır. Klets kayanın doğusunda Don nehri motorlu bir Alman birliği tarafından geçilmiştir. Rostof - Stalingrad yolu üzerinde bir Rus müstahkem mevki hücumla zapt edilmiştir.

Alman hava kuvvetleri Volga nehri üzerinde taşıtlara taarruz etmişler ve bunlardan 3 pltrol gemisini batırmışlardır.

Şimali Kafkasyada Almanlar tepelerde bulunan bir şehre taarruz etmişler ve yapılan çarpışmalar neticesinde 1500 Rus esir alınmıştır.

Rjev'de Almanlar 3 hafta içinde 1068 tank tahrib etmişlerdir.

Amerikalılara göre

Londra, 25 (A.A.) — Moskova radyosunda konuşmakta olan bir Amerikalı muhabir şöyle demiştir:

«Stalingrad için muharebe Moskova için yapılan muharebe benzeri olacaktır. Hitler Moskova muharebesini kaybetmiştir.»

Dün gece neşredilen Sovyet resmî tebliği

Londra, 25 (A.A.) — Moskova'da neşredilen Sovyet gece yarısı tebliği:

24 Ağustos, kuvvetlerimiz düşmanla Krasnodarın cenubunda, Kletskeya dolaylarında ve Prolabnaya çarpışmışlardır. Diğer bölgelerde kayde değer bir şey olmamıştır.

Yeni bir memleket derdi

“Kumar denilen afeti aile ocaklarından söküp atmalyız!”

Ulunay: “Bunun yaptığı ve yapacağı tahribat hiçbir şeyle mukayese edilemez,” diyor

Bilhassa yüksek tabaka arasında görülen ve memleketin içtimai bünyesini tahrib eder bir hal alan kumar salgını etrafında açtığımız anket ve anketimiz etrafında uyanan alâka devam ediyor.

Anketimize bugün de senelerce Avrupada ve bilhassa Fransada oturmuş ve bu kötü iptilânın Avrupa cemiyetindeki tesirlerini de müşahede imkânını bulmuş olan muharrir Refi Cevad Ulunay cevap veriyor.

● R. Cevad Ulunayın fikirleri: — Bizde birçok aileler arasında kumarın vazgeçilmez bir iptilâ şeklini aldığını ben de görüyorum. Eskiden bir araya toplanıp tatlı sohbet edilen aileler

R. Cevad Ulunay

Askerî vaziyet

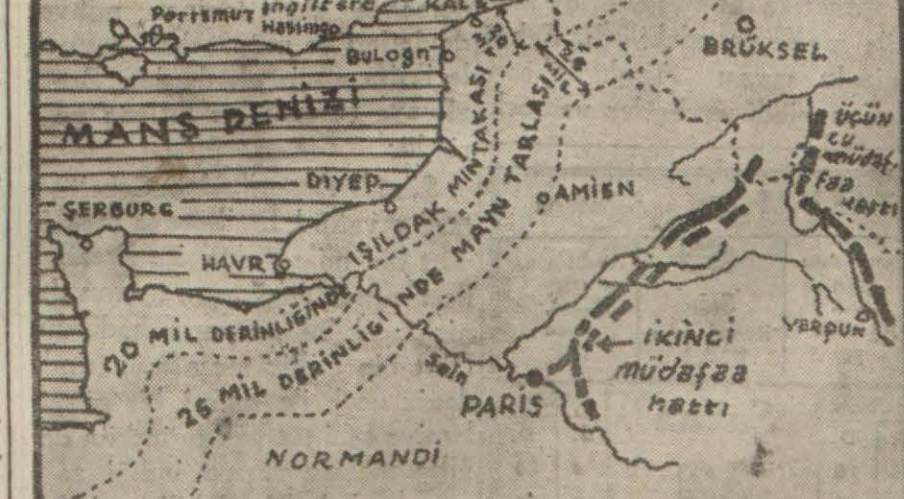
Almanların büyük Don kavsının şark sahiline geçmeleri ne demektir?

İngilizlerin Ortaşarkta aldıkları yeni askerî tedbirlere kısa bir bakış
 Yazan: Emekli General K. D.

1 — Şark cephesinde: Bunnan bir hafta kadar evvel Sovyetlerin büyük Don kav-

sinin şimal kıvrımı garbindeki Kletskeya köprübaşı mevzini yavel Sovyetlerin büyük Don kav-

(Devamı 5 inci sayfa)

İngilizlerin Dieppe akını hakkındaki tesir ve Andikodular hâlâ devam ediyor. Neşrettiğimiz harita İngiliz mecmualarından birinde çıkmıştır. Almanların Fransız sahillerini ne şekilde tahkin ettiklerini ve kaç müdafa hattı vücuda getirdiklerini göstermektedir.

Ekrem Uzakdığil

Ajansın getirdiği haberlere bakılacak olursa Rio de Janeiro halkı Brezilyanın mihver devletlerine harb ilân ettiğini bir akşam radyo haberlerini dinlerken öğrenmiş...

Harb zamanında gazete ve ajans sokak adamının duygularını anlatmaz, vazifesi tutulan yolun elbirliği ile kararlaştırılmış olduğunu anlatmaktır, tafsilat ve tahliller harbden sonra gelecektir. Netekim işte bu defa da böyle oldu. Yalnız öğrendik ki:

Rio de Janeiro halkı harbin ilân edildiğini öğrenir öğrenmez gazete idarehanelerinin önüne gitmiş, Brezilya cümhurreisinin bir tebliğ neşrettiğini, sonra Amerika cümhurreisine bir telgraf çekerek kararını bildirdiğini, Amerika cümhurreisinden bir tebrik telgrafı aldığını öğrenmiş.

Rio de Janeiro halkı son günlerde mihver denizaltıları tarafından batırılmış olan Brezilya vapurlarının 6 ya baliğ olduğunu işittiği için çok sinirlenivermiş, kararı işitince çok memnun olmuş.

Çocukları hudud boyunda elde silahla karşı karşıya nöbet bekliyen memleketlerde harb ilân edilince ilân edilen harbin millî hislere uygun olup olmadığına göre şehirlerde ya bir harb sarhoşluğu yükselir, yahud bir ölüm sükülü kökleşir.

Rio de Janeiro'da ne harb sarhoşluğu yükselecek, ne de ölüm sükülü kökleşecektir, zira her Brezilyalı bir ki bu harbin devamı müddetine bir tek Brezilyalı vatan toprağından çıkarak uzak illerde kan dökümüye gitmeyecek ve uzak illerden bir tek yabancı asker gelecek Brezilya toprağına ayak basmayacaktır.

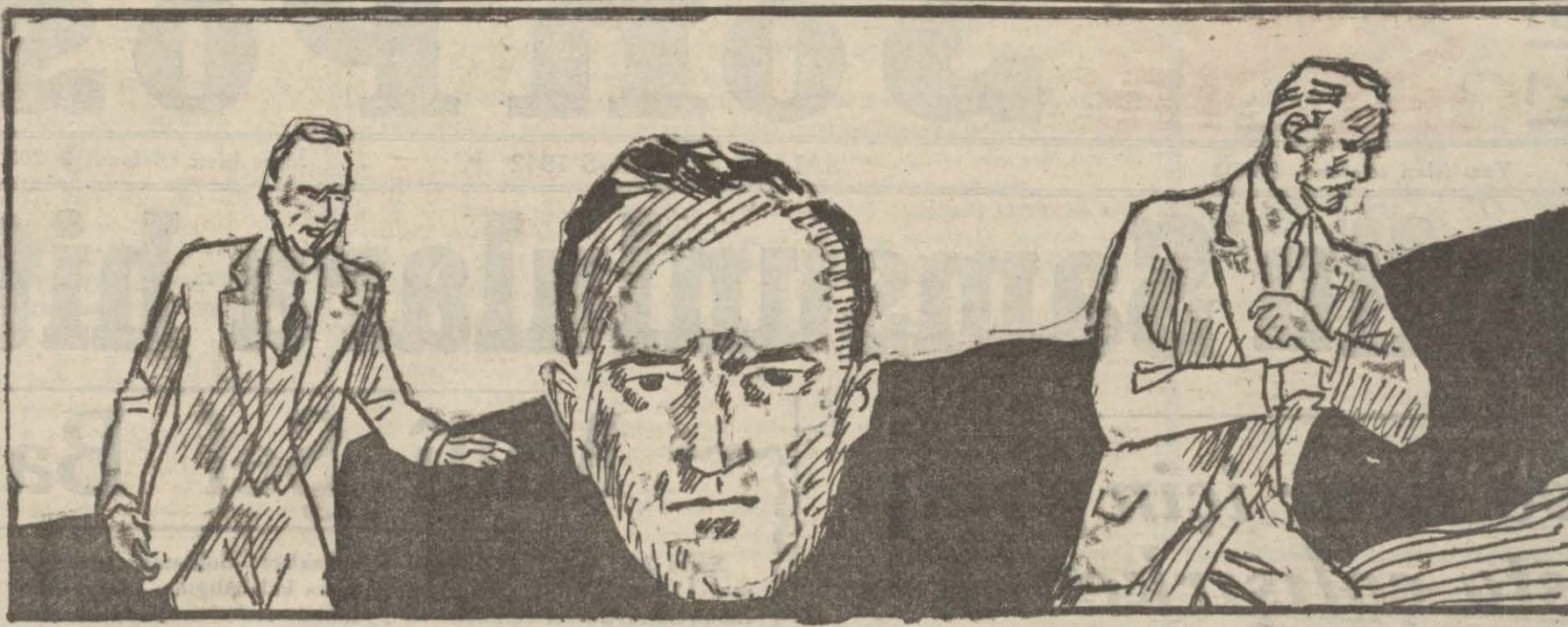
O halde nazari kalmıya mahkûm olan bu harb neden ilân edildi?

Brezilya gazeteleri bu suale karşı:
«— Vatan bayrağını tahkir eden korumak için...» diyorlarmış. Bu, bir sebebidir. Fakat bu asıl sebep midir? Sanmıyorum.

Birleşik Amerika hükümetleri İngilterenin yanında kat'i şekilde yer aldıktan sonra orta ve cenubi Amerika devletlerini mütesanid olarak harekette bulunmaya teşvik etmeye başlamışlardır. Bu teşvikten geçen yıl Rio de Janeiro'da akdedilen konferans doğdu, bu konferanstan da Arjantin ve Şili hariç olmak üzere orta ve cenubi Amerika hükümetlerinin mihver devletleri ile münasebetlerini kesmeleri kararı doğdu. Hatta bu hükümetlerden bazılarının münasebeti kesmeyi yetişir görmiyerek mihver devletlerine harb ilân ettikleri bile görüldü.

O zaman için büyük nümayişlerle ilân edilen bu karar Birleşik Amerika hükümetlerini fazlasıyla memnun edebildi. Fakat denizaltı savaşçı Anglo-Sakson âlemine ciddi endişeler verecek

Resimli Makale:

İnsan kimden ayrıldığını daima pek iyi bilir, ayrılanın yerine gelenin ne olduğunu anlamak zamana bağlıdır.

Hergün kullandığın eşyadan ayrılmakta zarar olmayabilir. Hergün konuştuğuna değıştirmek ancak kat'i zaruret önünde verebileceğin en son karar olmalıdır.

Şehir Haberleri

İtalya, Macaristan
İsviçre pamuk döküntüsü istiyorlar

Memleketimizden pamuk döküntüsü almak ve mukabilinde manifatura eşyası sevketmek üzere İtalyadan bir ekspres heyeti gelmiştir. Heyete Sinyör Kosta riyaset etmektedir. Ayai mevzu üzerinde memleketimizle ticarî münasebete girişmek üzere Macaristandan iki ekspres heyeti daha gelmiştir.

Bazı İsviçre fabrikaları da memleketimizden pamuk döküntüsü taleb etmektedirler.

Millî Şefin Taksime
konacak heykellerinin
irtifai 12 metre

Belediye Reis muavini Lütfi Aksoy dün beraberinde diğer alâkadarlar da bulunduğu halde İnönü gezisine giderek inşaat işlerini teftiş etmiştir.

Gezide dikkate alınacak Millî Şef heykellerinin evvelce tesbit edilen yerleri biraz daha genişletmek üzere alâkadarlarca uygun görülmüştür. Bu değişikliğe sebep 12 metre yüksekliğinde olan heykelin daha iyi bir şekilde görünmesini temin etmektedir. Diğer taraftan 30 Ağustos Zafer bayramı hazırlıklarına da ehemmiyetle devam edilmektedir. Geçirdiğimiz resimlerimizin yapılacağı Taksim meydanında ve İnönü gezisinin merdivenlerinde tribünler kurulmağa başlanmıştır.

Hasan Ali Yücel
maarif müdürlüğünde
meşgul oldu

Maarif Vekilli Hasan Ali Yücel dün öğleden sonra Maarif Müdürlüğüne gelerek muhtelif işler hakkında müdür Muhsin Binaldan izahat almıştır.

Hasan Ali Yücel daha sonra şehrimizde bulunan Vekâlet müfettişleriyle başmüfettiş Salih Zekinin de iştirak ettiği bir toplantıya riyaset ederek muhtelif meseleler etrafında görüşmelerde bulunmuştur.

Toplantıda verilen kararlara göre ayın 31 inde başlayacak olan lise ve ortaokul bütünleme imtihanları müfettişler tarafından daimi bir teftiş tabii tutulacaktır.

derecede şiddetlenince mihver devletleri ile münasebeti kesmekle iktifa etmiş olanlardan Brezilyaya şiddetli bir ihtiyaç görüldü:

Şimalî Amerikadan Cebelüt-tarika yahud İngiltereye mesafe dört bin mile yakın ise Brezilya ile Fransız Afrikasını ayıran deniz ancak bunun yarısı kadardır. Dört bin millik mesafe üzerinde deniz uçak ile daimî bir gözetlemeye tabii tutmak mümkün değilse mesafe yarıya indiği zaman bu iş imkân dahiline girebilir.

İşte Brezilyanın mihver devletlerine harb açmasının asıl sebebi budur.

Lüzumlu idhalât eşyası
halka perakende olarak
maliyet fiyatına satılacak

Bu arada giyim eşyalarının da yüzde 50 si hükümet ihtiyaçları için ayrıldıktan sonra geri kalanı halka tevzi edilecek

Hükümetçe bazı mübrem ithalât eşyasının halka perakende olarak tevzi için mübim bir karar alınmıştır. Şimdiye kadar gelp ve piyasaya çıkarılmamış olan veya bundan sonra memleketimize gelecek olan bazı ithalât ve bu arada giyim eşyasının % 50 sini hükümet resmi ihtiyaçları için alıkoyduktan sonra % 50 sini de Ticaret Ofisine devre-

Millî oyunlar festivali
temdid edilmiş

Eninönü Halkoyunlarından: Sayın halkımızın mütevali mürecastları üzerine Millî Oyunlar Festivalinin 3 gün daha devamına karar verilmiştir. Bu oyunlar 25 Ağustos Salı ve 26 Ağustos Çarşamba akşamları ve saat 21 de Taksimdeki Maksim salonlarında ve 27 Ağustos Perşembe akşamı (Veda müsameresi olarak) Tepebaşı Halk bahçesinde tekrarlanacaktır. Maksimdeki oyunlara bayan Müzeyyen Senarlar arkadaşları ve Halk bahçesindeki oyunlara da Alabanda revüsü ile bayan Safiye ve arkadaşları iştirak edeceklerdir.

Perşembe günü
akşamı kandil

İstanbul Müftülüğünden: 27 Ağustos 942 Perşembe günü Şaban ayının on dördüne müsadif olmakla önümüzdeki Perşembe günü akşamı (Cuma gecesi) Leyel Berat olduğu ilân olunur.

İSTER INAN,
İSTER INANMA!

Bir arkadaşınız «ekmek karne» ne dair bir fikra yazmış. Yazısında ileri sürdüğü bir takım fikirleri okurken şu iki misal gözümüze ilişti:
— Kasabalarımızdan birinde yüksek tahsil ve yüksek mevki sahibi bir dostuma rastladım.
Seyahate hazırlanıyordu.
— Sizin civarda lüzumsuz vesika var mı?
— Nasıl lüzumsuz vesika?...
— Otur a... Kona komşu kullanmaz... Aıp götürceğim de... Hediye makamına geçer...

İSTER INAN
İSTER INANMA!

Burhan Cahid

İnsanların garib âdetleri olduğu kadar garib iddiaları da vardır: Çıkarıldım nane moladır. Kendisini Zaloğlu Rüstem sanır. Beceriksiz, hımbıldır, kendini bin bir marifet sahibi görür. Cebinde beş parası yoktur, banker gibi konuşur. Bunlar beşerî ve ferdi zâflardır. Göze batsa da ehemmiyeti yoktur. Fakat bir de cemiyetlere izafe edilmiş iddialar vardır ki bunlar tehlikelidir. Bir milletin kendi ruhunu, karakterini, bünyesini kavramamış olması vahim âkibetler doğurur. Hele milletleri idare edenlerin bu noktada bilgisizliği acı neticeler verir. Büyük mücadeleler muharebeler milletlerin imtihan masası olduğu için her cemiyetin zekâsı, maddî, manevî kuvveti bu masanın başında belli olur. Bu muharebede bir milletler imtihanı olmuştur. Heyecanlı milletler, soğukkanlı milletler, bünyesi sağlam milletler, iktisadî durumu çürük milletler meydana çıkmıştır.

Bu imtihanda iyi numara alanların isimleri harb sonunda, sulhi muahedemeleri ile ilân edileceği için şimdiden kesin iddiada bulunmak doğru olmaz. Yalnız harbin yürüyüş manzarasına göre bir fikir edinmek kabildir. Me selâ ilk çarpışmada silahını teslim eden Fransanın o hareketi inkılâbdan sonraki Fransanın ruh, bünye ve ahlak durumunun tam bir ifadesidir. O buharanlı günlerde İngiliz Başvekilinin iki milleti birleştirip mücadeleye devam etmek teklifini Fransa kabul etmemiştir. O zaman İngiltere neye güveniyordu? Ne üstün bir hava kuvveti vardı. Ne hattâ kendini müdafaa edecek bir ordusu. Güvendiği kuvvet kendi siniri, bünyesi ve karakteri idi. Demek oluyor ki muharebede bu kuvvetler de tank, tayyare kadar mühimdir. O heyecanlı günlerde karmakarışık vaziyette Britanya adalarına kendi ni zor atan İngiltere bugün her tarafı tahkim edilmiş Avrupa karasına bir fırka çıkarıyor. Lon dranın uğradığı o ağır hava hücumları ne müthişti. İngilizler o zaman yüze karşı on tayyare ile karşı koymıya çalışıyorlardı. Bugün bin tayyarelik filolarla Almanya üzerine akın ediyorlar. Çorçil Fransa bozgununda ne tankına ne tayyaresine güvene mezdi. Dayandığı kuvvet için «den yetiştirdiği milletin karakteri idi. İngiliz Başvekilinin teşhisinde yanlışladığını hâdiseler gösterdi. Milletini tanımak ve ileriye görmek kudretine sahip devlet adamları çetin imtihanları güç te olsa atlattılar.

Milletini iyi tanıyan Büyü Atatürk ve ileriye iyi gören Yavuz İsmet İnönünün de eşsiz diyebileceğimiz yüksek çapta insanlar olduklarını gene hâdiseler isbat etmişlerdir.

Harb ve sulhde devlet idaresine el koyanların başlıca iki vasfa sahip olmaları şarttır. İdaré ettiği milletin hüviyetini tanımak ve hâdiseleri değil, neticeleri keşfedecek ileri görüşe malik olmak.

Burhan Cahid

Bugün toprak ofisinde
umumî bir toplantı var

Bugün saat 11 de Toprak Ofisi Umumî Müdürlüğünde Vali ve Belediye Reis Dr. Lütfi Kırdarın reisişliğinde, Ofis Umumî Müdürü Ah-sen Bengü, kaymakamlar, belediye iktisad müdürü affet Sezen ve Ofis müdür muavini Şakirîm iştirakile umumî bir toplantı yapılacaktır.

[Dahilî haberlerimiz devam ediyor 4/1 dedir]

TAKVİM		Ağustos	
Rumî senesi	25	Arabî senesi	1381
1888	Salı	1381	Hıyar
Ağustos	Resmî senesi	1942	112
18			
GÜNEŞ		İMSAK	
Ş. D.	Ş. D.	Ş. D.	Ş. D.
6 20	4 80	4 80	4 80
10 25	8 86	8 86	8 86
Şaban		Yatsı	
Oğla	İkinci	Alkışın	Yatsı
Ş. D.	Ş. D.	Ş. D.	Ş. D.
V. 16 16	17 01	19 54	21 33

"Nuri Demirağ,, ile bir konuşma

Yazan : Profesör doktor Sadi Irmak

Nuri Demirağ

Beden terbiyesi kursunda-ki öğretmen arkadaşlarla beraber Yeşilköydeki Nuri Demirağ tayyare atölyesindeyiz. Arkadaşlarımız uçma heveslerini bol bol tatmin ederken ben de atölyede dolaşıyorum. Nuri Demirağ henüz gelmemiş. Fakat bu binada her şey, yüksek bir disiplin ve terbiye, iş terbiyesi nişanelerini aksettiriyor. İlk gözüme çarpan şey medhalin sağna ve soluna asılmış levhalar oldu. Bu levhalarda iki ana prensip tesbit edilmektedir:

1 — Her şahsî servet, milletin ferd elindeki bir emanettir. Her emanet gibi bunu da suistimal bir cürümdür.

2 — Büyük teşebbüslerde muvafakiyet ancak şahsî kusurlardan münezze olmakla mümkündür. Demirağ bu esasları al kanad halinde resmettirmiş: İffetsizlik, içki, kumar, tembellik onca öyle nakiselerdir ki bunlarla mahmul olan adam ilerleyemez.

Atölyeleri gezmeye devam ediyorum. İki yeni prensipin daha tesbit edildiğini görüyorum.

1 — İnsan gücünün yarattığı her şeyi Türk te yaratabilir.

2 — Zafer, artık süngünün ucunda değil, tayyarenin pervanesindedir.

İçinde sessiz ve gösterişsiz çalışan bu temiz binayı dolaşıp methale dönmüncü bu eserin sahibi olan ve memleketin en nezih şöretlerinden birisi olan Nuri Demirağla karşılaşıyorum.

Bu yağız çehreli, zeki bakışlı Anadolu evladı bizi tekellüfsüz bir kibarlık, samimî bir sadelikle kabul ediyor.

Şimdi, kendi alınterile büyük servetler yapmış ve servetini her zaman memleket hizmetine tah-

sis etmiş olmakla efsanevi bir şöret kazanmış olan Nuri Demirağla başoşaşıyoruz. Onda her muvaffak adarada olduğu gibi muhatabını çabuk anlamak maksadını kestirme yoldan ifade etmek kudreti, fevkalâde bir inkişafa kavuşmuş. Üç saat süren görüşmemiz hep memleket meseleleri etrafında dönüyor. Esasen Nuri Demirağ kendisiyle hususî hayatın zevklerinden, kadından, oyundan bahsedilecek adam değildir. Mes'ud ve disiplinli bir aile reisi olarak beden ve ruhunu cinsi maceraların tasallutlarından koruyabilmiş olduğu gibi alkole de hiçbir mü-nasebeti yoktur. Paraya gelince; vaktâ milyonlara sahibdir, fakat servetini küplere doldurup hesabını yapacak ve arttığını gör-

mekle zevk alacak bir yaratılıştaki değildir. Onun nazarında servet, milletin bir vediasıdır ki ancak millet emrinde, millet işlerinde kullanılması lâzımdır. O, servetini bu yolda kullanabildiği çesme'ud olmuş, istediği nisbette hizmetten mahrum kaldığı zaman keder duymuştur. Sivas-Erurum hattında kazandığı milyonlarla değil, ecnebi şirketlerin teklif ettikleri fiatlardan kırdığı ve devlete kazandırdığı milyonlarla övünmektedir. O, şimdi bütün ihtirasını tayyarecilik sahasında memlekete hizmete tevcih etmiştir. Atölyesinde her şeyi burada yapılmış tayyareler gördük, bunlara yapılışına gösterdiği itina hayranlıkla temasha ettik. Fakat o, herhangi bir faniyi mes'ud etmeye kâfi olan bu hizmetle iktifa edemiyor. Onun nazarında tayyarecilik Türk milletinin bir ölüm kâhı davasıdır. Bütün orta mekteb mezunları tayyare kullanabilmeli, üniversite mezunları ise bomba tayyaresine bile hâkim olmalıdır.

Bu güzel ideale kavusmak için bütün varlığını fedaya hazır olduğunu zevkle gördük. Yeşilköyde şimdiden kendi yetiştirdiği Divriki orta mekteb mezunları uçmaktadır. Kendi oğlu ile diğer bazı mühendis namzedleri mükemmel birer tayyareci olmak yolunda yetişmektedirler. İlk fırsatta bir tayyare lisesi kurmak ve nihayet bir tayyare üniversitesi yaratmak onun içten bir dileği ve kararıdır. Hangi Türk bu kararları alkışlamaz ve onun muvaffakiyetini dilemez?

Türk gençliği havacılıkta muvaffak olacak mı? Atı ve kılıcı en iyi kullanmasını bilen Türk oldu. Bu yeni harb silâhını ne-

(Devamı 4/2 de)

GÜREŞ MÜSAHABELERİ

Anadoludan yetişen müthiş pehlivan

Yazan: M. Sami Karayel

Pehlivan, yalnız Rumelinden çıkmazdı. Anadolu'dan da müthiş pehlivanlar üretilirdi. Öylesine pehlivanlar çıkardı ki, bunların sırtını yere vurmak mümkün olmazdı. Sivas'tan, Yozgaddan, Kastamonudan, Çorum'dan, Tosyadan, Boludan, Ordudan akla ve hayale gelmedik devler birdenbire İstanbul'da, Rumelinin meşhur yerlerinde görünürlerdi. Tanınmamış olan bu pehlivanlar bir de bakarsınız baş güreşlerde arzı endam ederlerdi. Anadolu pehlivanları, yağ güreşi bilmezlerdi. Onlar kuru ve karakucak güreştiklerinden dolayı hasımlarına çok ağır basarlardı. Yağ güreşinde yenilmeleri kolay sanılan bu pehlivanlar, bitâkis hasımlarını yenerler veyahud ezerlerdi. Bundan kırk sene evvel ben, bunlardan bir tanesine rastgeldim. Bu, korkunç gövdeli pehlivanım hayali daima gözümün önündedir. Okuyucularımı temin ederim ki, daha bu yaşa geldim böyle bir muntazam ve müşekkel vücut görmedim.

Vak'a şöyledir: Bundan kırk sene evvel Beyazıdda bir pehlivan kahvesi vardı. Bu kahveye ne kadar eski ve yeni pehlivanlar varsa gelirdi. Kahve, adeta klüp gibi idi. Pehlivan meraklı olan beyler de bu kahvenin müdavimleri idi. Ben de bu kahvenin daimi müşterisi idim.

Devrin başpehlivanlarından meşhur Sarı Hafız, bu, kahveye gelirdi. Sarı Hafızın müdavim olduğu medrese buraya yakındı.

Hafız, bildiğimiz medrese softası idi. Beyaz sarıklı, deve tüyü renginde geniş, ibadet lâtacı...

Şalvarlı bir medrese çömezi. Orta boylu, geniş omuzlu, Çekmeceli ve kabarık göğüslü, kırık kulaklı, sarıdan ziyade kırmızı çalın renkte pos bıyıklı, belden aşağısı fevkalâde adaleli zeki ve çetin bakışlı bir pehlivan!...

Sarı Hafız, o devrin meşhur başpehlivanlarından gümrükte veznedar Cemal Beyin çırağı idi. Cemal Bey, elvevün berhayattır. (Allah daha uzun ömür versin.)

Kahveye, Sultan Aziz devrinde kalma ihtiyar başpehlivanlar da gelirdi, bunların içinde en sevdiğim pehlivan meşhur Pomak Deli Murad idi. Seksen yaşında olan bu adam, dimdik ve sertti. Sultan Aziz devrinin pehlivanlık menakibini anlatır dururdu.

★

Bir gün kahvede oturuyorduk. İçeri iri yarı, uzun boylu, kara yağız, yavuz bıyıklı, kuru ve kemikli suratlı, adalı ve geniş enseli, beyaz sarıklı, siyah cübbeli bir softa girdi. Esselâmüaleyküm dedikten sonra bir köşeye oturdu. Kahveci Hüseyin sordu:

— Ne içeceksiniz!
— Bir lokum getir... Fakat ben, Sarı Hafız arıyorum. Burada mı?

Deyince.. esasen kirışte olan kulaklarımız kabardı. Bu, softanın, Sarı Hafız aramasında mana vardı. Kahveci sordu:

— Sarı Hafız tanyor musunuz?...
— Hayır, tanımıyorum...
— Hemşeri misiniz?
— Hayır, ben, Orduluyum...
O, Tekirdağlı imiş...
— Neye aradınız?
— Hiç!... Fakat bir güreş-

yapmak istiyorum onunla!. Rica ederim buldurunuz.

Deyince, ben, softanın yanına gittim. Merhaba, hoş geldin fi-lândan sonra sordum:

— Nereden geliyorsunuz?
— Ordudan!..
— Hafızla güreşmek için mi geldiniz tâ oradan?
— Allah kısmet ederse!..

Diye kesip attı. Meğer Hafız, Samsun güreşlerinden ve gıyaben tanımış. Hafız Samsuna gidip başa güreşmişti. Adamcağız o, güreşlerde bulunamamış. Halbuki oralara hâkim bir başpehlivanmış... Hafız, Samsunda pehlivanları yenmiş, başı alıp gitmiş... Ordulu softa, bunu haber alınca içerlemiş, derhal cübbesini topladığı gibi İstanbulun yolunu tutmuş. Maksadı, Sarı Hafızı yenmektir. Samsuna gelip boy ölçmesinin intikamını almaktır.

Her ne hal ise, haberi Sarı Hafıza yetiştirdik... Medresede uzanmış yatıyordu. O da cübbesini toplayıp kahveye geldi. Has-mile karşılaştı. Fakat ne yalan söyleyeyim; Hafız, Ordulunun yanında çocuk gibi kaldı!...

Hafız, ne olacağı belirsiz güreşe girmek istemiyordu. Hasımını da elli ayaklı görmüştü. Bana şunları söyledi:

— Usta izin vermeden güreşemem!. Sonra, nerede güreşeceğim? Yer yok!.

Hafızın, yer yok demesi doğ-

(Devamı sayfa 4/1 de)

Bulmacamız

Bugün sayfa 4/1 dedir

«Son Posta»nın tarihi tefriki: 34

PATRONA

HALİLİN AKİBETİ

Süca Çelebinin gülümsüyerek içeriye girdiğini görünce, bahsi değiştirmeye hiç lüzum görmediler.

Ali ağa kardeşi kadar sevişip emniyet ettiği esirciyi elinden tu tarak aralarına oturttu:

— Vakitsiz gelmemizin sebebi nedir bilir misiz karındaşım?

Süca Çelebi tabii bir şey bilmediği için müsbet bir cevap vermedi, yalnız sarıdı:

— Ne sebeble gelmiş idiniz?

Ali ağa öksürüp yutkunduk, gözlerini aça aça söyledi:

— Maslahat hayat ve memat meselesi üzerinedir. Şimdi sarayı hümayundan, «Devletlü inayettli ağa hazretleri» nezdî şeriflerinden gelürüz karındaşım.

Halile şevketlü padişahımız taraf larından selâm dahi getürdük.

Ne ister ise vereceklerdir. Padişahımız «Patrona Halil ve dört ayakdaşı katlolunup vücudu habaseti âlûdları izale edilebilir mi ve bu işi Halil Pehlivan uhdesine alur mu?» deyû soruyorlar karındaşım. Cenabınız ne dersiz?

Süca Çelebi torbul ve yumuk parmaklarıyla çenesi üzerindeki köse sakahının tellerini halalladı:

— Ya, biz odava gelmedin Halil pehlivan ne der idi?

— Az nazlanır idi.

Halil pehlivan kardeşi Ali ağanın lâkirdisini kesti:

— Yok sultanım, nazlanmaz idük. Bazı şerait ile «Bu hizmet bize verilür ise bilütfillâhilmelikükdir uhdesinden gelürüz» der idük.

Süca Çelebi ağır ağır sordu:

— Ya, bu şerait ne idi?

— İkinci akçeye lüzum vardır.

— O kolay, diğer şartlarınız nelerdir?

— Serdengeçtiler bulmak için iki yoldaşım ve mesabei karındaşım ile görüşülmek lâzımdır. Salisen: Şevketlü efendimiz ve olmaz ise sahibi devlet hazret-

leri ile «ruberu» [1] görüşülmek iktiza eder-

Esirci, Ali ağanın elini avucu içine alarak gülümsedi:

— Daha ne istersiz benim efendim, işte Halil ağa işi üzerine alıp baş edebileceğini dahi temin eylemektedir. İmdi, şartlarından birisi kendüye aiddir, yoldaşlarıyla görüşmek ister. İkisi dahi size düşer: Akçeyi bulmak kolay, ya kendüsünü sahibi devletle yüz yüze getürebilir misiz?

Ali ağa düşünceli düşünceli cevap verdi:

— Bir yol Beşir ağa hazretlerine danışalım.

Süca Çelebi ayağa kalktı:

— Diler iseniz birlikte gidelim.

— Ağayı tanur musuz?

— Sarayı hümayun esircisi olan kızlar ağasını tanımaz olur mu?

Ali ağa da kalktı:

— Öyle ise buyurun.

Konaktan acele çıktılar, ikindi ile akşam arasında saraya gelebildiler. Beşir ağa odasında yoktu. Kahve ocağında on beş yirmi dakika kadar beklediler. Sonra kızlar ağası ile Mustafa Bey ve İbrahim ağa geldiler. Bu sefer yanlarında defterdar Ali Bey de vardı. Beşir ağa kapıcılarbaşı Ali ağanın yanında esirci Süca Çelebiyi görünce şaşırıldı. Esirci koşup ağanın eteğini öptü. Beşir ağa Süca Çelebiye bir şey söylemeden Ali ağaya baktı:

— Çelebi ile bile mi gelmiş idiniz?

— Belî sultanım, biraderimiz, Süca Çelebi konağında gizlidir!

Kızlar ağasının yüzü gülümsedi:

— Aferin Çelebi, hizmet ve fedakârlığınız elbet boşa gitmez! Halil pehlivana verilen emek bizleredir.

[1] Yüz yüze.

Dedi, birlikte kızlar ağalarına mahsus duvarları yarı çini kaplı loş odaya çekildiler. Defterdar Ali Bey hepsinden sabırsız ve ateşli görünüyordu. Ali ağa kızlar ağasının gözlerine bakarak defterdarı işaret etti.

(Arkast var)

Nezip C. M. U. liğinden:

İlâm: 942/302

Fiatı 6 kuruş 25 santim olarak tesbit olunan inhisar mamulâtı tabanca mermisinin beherini 13 kuruş fiatla satışa arzelmekten suçlu Nizibin Pazar camî mahallesinden ve Uzunçarşada atatar ve fişenk ve barut bayii Yusuf oğlu 927 doğumlu Faruk ve mümeyyiz Yusuf Farat hakkında Nizip asliye ceza mahkemesinde meşhûd suçlar kanunu, na tevfikân yapıları muhakeme sonunda suçlunun sübut fiiline mebnî hareketine uyan milli korunma kanununun 32 nei maddesi delâletile 59 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasına tevfikân ve yaşının küçüklüğü hasobile 12 lira 50 kuruş ağır para ve yedi gün dükkânının kapatılması ve ilân cezalarına mahkûmiyetine ve fişenklerin müsaderesine dair sadır olan 2/12/941 tarih ve 217 sayılı kararın kesbi kat'iyet etmesi münasebetile hermucebî karar keyfiyet ilân olunur. (25/7/942)

Nezip C. M. U. liğinden:

İlâm: 942/300

Fişenk bayii olmadığı halde resmî fiatı 6 kuruş 5 santim olan 26, 35 çapındaki inhisar mamulâtı tabanca mermisinin beherini 30 kuruş fiatla satmaktan dolayı Nizip asliye ceza mahkemesinin 22/12/941 gün ve 229 sayılı kararile milli korunma kanununun 32 nei maddesi delâletile 59 uncu maddesinin 3 fıkrası ve 63 üncü maddelerine tevfikân ve yaşının küçüklüğü de nazara alınarak neticelen sureti kat'yede 16 lira 60 kuruş ağır para ve yedi gün dükkânının kapatılması ve gazete ile ilân cezalarına mahkûm olan Nizibin Fevkanî mahallesinden Şerif oğlu 339 D. u altlar Abdüsselâmın hermucebî karar işbu cezası ilân olunur. (25/7/942)

Nezip C. M. U. liğinden:

İlâm: 942/301

G. Antep vilâyet fiat mürakabe komisyununun Nizibde ilân olunan kararıle mercimeğin kilosunu 39 kuruşa satması icab ederken 52,5 kuruşa satılmak suretile milli korunma kanununa muhalif hareketten suçlu Nizibin Tahtanlı M. den Halil oğlu 327 D. lu ve Uzunçarşada bakkal Şefik Kayanın Nizip asliye ceza mahkemesinde meşhûd suçlar kanununa tevfikân yapıları duruşması sonunda: Sübut fiiline mebnî hareketine uyan milli korunma K. nun 31 nei maddesi delâletile 59 uncu maddesine tevfikân ve temin eylediği menfaat miktarının azlığı nazara alınarak takdiren on beş irâ ağır para vedükânın bir hafta kapatılmasına ve 63 üncü maddeye göre de ilân cezalarına mahkûmiyetine ve 38 kilo mercimeğin müsaderesine ve müs. teriden aldığı iki liranın sahibine iadesine ve 200 kuruş harcın kendisinden tahsiline dair sadır olan 20/5/942 gün ve 97 sayılı karar kesbi kat'iyet etmiş olduğundan hermucebî karar keyfiyet ilân olunur. (25/7/942)

«Son Posta»nın edebî romanı: 89

Erkeği Kadının

Yazarı: NUSRET SAFA COŞKUN

Yaratır

Diye beni sürükledi.

Şuursuz bir vaziyette inderi venleri ikiye üçer atıyarak sokaka çıktık.

Görünürlerde otomobil yoktu. Bu tevakkuftan istifade ederek biraz sakinleşmemiz lâzımdı.

— Nasıl olmuş bu, yanlışlıkla mı içmiş! Hastaneye kaldırılmadan tedavisi mürakün mü? Ablam hiç bir şey söylemedi mi?

Eniştem çok endişeli ve heyecanlı idi.

— Çocuk bize emanet. başımıza gelenler! Bu bal gibi bir intihar azizim. İki bardak dolusu tendirdiyot yanlışlıkla içilir mi?

— İki bardak mı içmiş?

— Evet! Çocuk, her şeyden evvel kadını aklı işte.. derdi nedir bu kızın bu anlaşılma gitti. Zavallı çocuk.. Hay Allah kakretsin, istemediğin zaman yüz tanesi önünde durur, şimdi bir tek otomobil yok görünürlerde..

Bende telâştan eser yoktu. Abdallaşmıştım çünkü.. bu beklediğim bir hâdise idi. Sersem sersem etrafıma bakınıyordum. Yalnız düşünemediğim bir şey vardı. Biz Yeşilköye nafîle yere gidecektik. Füsunu mutlaka hastaneye kaldırmış olmaları lâzım dı.

Hangi hastanede bulunduğu öğrenmemiz daha faydalı olacaktı.

Sersemliğim, süzülerek bir ıztırab tortusu halinde içime çöküyordu. Bu çocuğun intiharına sebeb olan ben idim. Saadetten, boş boğazlık edenin o olduğunu öğrendikten sonra, ertesi gün köşke döndüğüm zaman, sapsarı yüze bana gülümsemiye çalışırken, suratımı asarak, selâm bile vermeden yanından geçmişti. Taş kesilerek olduğu yerde kalmıştı. Bunu hazmedememiş olacaktı. Füsunu, bu çılğunca harekete sevkeden, şüphesiz yalnız bu hâdise değildi. acıyarak bakan da kendini tutamayıp güle-

rek, kabul ediyorum ki, Füsun maalesef bana karşı zâfa düşmüştür. Evvelâ, bunu her genç kızın, bu çağlarda başına ve kalbine çarpan geçici bir his rüzgârı sanıyordum. Fakat, romantik kız, bunu çok fazla işlemiş ruhuna maletmişti. Yavaş yavaş vicdan azabının demir kolları arasında ezilmeye başlamıştım. Ya, kurtarılamaz da ölürse.. katili ben miyim? Benim ne suçum var. Bu çocuğun aşkına mukabele etseydim, yahud böyle gözükseydim, daha büyük bir cürüm işlemiş olmaz mıydım? Hem ben bunu yalancıkandan olsun nasıl yapabilirdim? Elüde gelmezdi.

Dolu taksileri bile, boş zannile çevirmeğe kalkışan enişteme:

— Evvelâ Füsunun nerede olduğunu öğrensek dedim.. Herhalde imdadı sıhhi ile hastaneye kaldırmışlardır. Beyhude yere köye kadar gitmiyelim.

Eniştem sinirli ve mütehey-yiçti:

— Hakkın var, diye mırıldandı.. Telâşla, ablandan bir şey şey öğrenemedim ki..

— Bir dakika bekleyin, ben çıkip telefonla konuşayım!

Cevabını beklemeden, hana yürüdüm, asansör yukarıdaydı, merdivenleri koştum. Nefes nefese, yazıhanenin katına çıktığım vakit, Saadetle karşılaştım. Elinde dosyalar, karşığı bürodan geliyordu.

— Hayrola Vedad! Bu telâş ne?

— Sorma, dedim.. Füsun intihar etmiş!

Gözleri büyüdü:

— Ne diyorsun? Ne zaman, nasıl?

— Şimdi uzun uzun anlatamam sana.. Bizde pek bir şeyler bilmiyoruz.

Odaya, o da benimle beraber girdi.

Yeşilköy santralından, evi istediğim dakika ile, telefona hizmetçi kızın çıktığı aynı dakika

bana bir asır kadar uzun gelmişti.

Ablam da evde yoktu. Füsun, hizmetçinin tahmin ettiğine göre, Yedikule hastanesine kaldırılmıştı. Ablam da beraber gitmiş!

Saadetin, suallerini cevabsız bırakarak, tekrar aşağı koştum. Eniştem bir otomobil bulmuş, beni bekliyordu. Atıarken:

— Yedikule hastanesinde!

Dedim.

Cehennemî bir süratle gidiyorduk. Enişte beyle, otomobilin birer köşesine büzülmüş, konuşmayorduk.

Bütün seyahat müddetince, yalnız eniştem, bir cümle söylemişti:

— Anlaşılmadı gitti bu kızın derdi?

Yedikulede iki hastane var! Acaba hangisinde..

Genç kalındı ise?

(Arkast var)

Nezip C. M. U. liğinden:

İlâm: 942/301

G. Antep vilâyet fiat mürakabe komisyonunun Nizibde ilân olunan kararıle mercimeğin kilosunu 39 kuruşa satması icab ederken 52,5 kuruşa satılmak suretile milli korunma kanununa muhalif hareketten suçlu Nizibin Tahtanlı M. den Halil oğlu 327 D. lu ve Uzunçarşada bakkal Şefik Kayanın Nizip asliye ceza mahkemesinde meşhûd suçlar kanununa tevfikân yapıları duruşması sonunda: Sübut fiiline mebnî hareketine uyan milli korunma K. nun 31 nei maddesi delâletile 59 uncu maddesine tevfikân ve temin eylediği menfaat miktarının azlığı nazara alınarak takdiren on beş irâ ağır para vedükânın bir hafta kapatılmasına ve 63 üncü maddeye göre de ilân cezalarına mahkûmiyetine ve 38 kilo mercimeğin müsaderesine ve müs. teriden aldığı iki liranın sahibine iadesine ve 200 kuruş harcın kendisinden tahsiline dair sadır olan 20/5/942 gün ve 97 sayılı karar kesbi kat'iyet etmiş olduğundan hermucebî karar keyfiyet ilân olunur. (25/7/942)

Memleket haberleri

Izmirde

Şehrin muhtelif semtlerinde şimdiye kadar 24 evi soyan 16 yaşında bir hırsız yakalandı

Izmir, (Hususi) — İzmir zabıtasının yakalamaya muvaffak olduğu 16 yaşında Sarı Mustafanın şimdiye kadar şehrin muhtelif yerlerinde 24 evi soyduğu tesbit edilmiştir. Mustafanın çaldığı eşyayı Moreno oğlu Salvatore ve Kayserili Hüseyine sattığı anlaşılmıştır. Hırsızlık eşyasını bilerek satın almak suçundan bu iki kişi hakkında tahkikat yapılmaktadır. Mustafanın geceleri faaliyet gösterip gündüzleri uyuduğu ve şimdiye kadar pek çok eşya çaldığı anlaşılmıştır.

Beştepeler polis karakoluna müracaat ederek çalınan eşyasını alanların miktarı hayli fazla olmuştur.

Tramvay bir eşeğe çarptı, bir genç yaralandı

Evvelki gün öğle üzeri İnönü caddesinde bir tramvay kazası olmuştur. Karataştı Rıza Beyin aile evinde oturan Yusuf oğlu 16 yaşında Roben, Göztepeden bindiği eşekle Karataştaki dükkânına gelirken Asansör mevkiinde vatman Salihin idaresindeki 12 sayılı tramvay eşeğe çarpmıştır. Eşek, tramvayın ön kısmındaki ızkaranın arasına sıkışmış ve bir müddet sürüklenmiş, yere düşen Roben de tramvayın sürüklenmesi ve çarpması yüzünden vücudünün muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır.

Biga terzilerinin hamiyeti

Biga (Hususi) — Buradaki terzi esnafı, her yıl olduğu gibi bu sene de aralarında yaptıkları bir toplantıda, Çocuk Esirgeme kurumundaki yetim ve öksüz otuz beş talebenin şayak elbiselelerini aralarında parasız olarak dikip teslim etmeye karar vermişlerdir.

Edirnedede

Kaçakçılıkla şiddetli bir şekilde mücadele ediliyor, hiç bir kaçakçı takib ekibinden kurtulamıyor

Edirne (Hususi) — Son altı ay içinde bölge dahilinde vukua gelen bazı kaçakçılık hâdiseleri olmuş ve faileri yakalanarak adliyece verilmişlerdir.

Bu cümleden olarak inhisarlar takibat amiri Hüseyin Tekmanın ri-yasetindeki takib ekibi tarafından Kırklareli mıntakasında yapılan incelemeler neticesinde bütün satıcı Ayşenin kaçak tütün de sattığı tesbit edilmiştir. Mezburenin evinde yapılan araştırmada diremlerle bir terazi ve 40 kilo kıyılmış, 26 kilo yaprak kaçak tütün bulunarak mahalli müddeiumumilligine verilmiştir.

Lüleburgaz mıntakasında da sey-yar bütün kaçakçılığı yaptığı haber alınması üzerine kendisine sezdirilmeden alınan tedbirlerle anbalajı olarak 27 kilo kıyılmış kaçak tütünü ile birlikte yakalanarak Lüleburgaz müddeiumumilligine tevdi olmuştur. Nisan ayından Temmuz ayına kadar bu iki kaçakçı ile tam 239 kaçak vak'ası meydana çıkarılmış bulunuyor. Takib ekibi mesaisine devam etmektedir.

Big da yardımsevenler cemiyeti tarafından bir balo verildi

Biga (Hususi) — Burada yardımsevenler cemiyeti tarafından Halkevi sahne salonunda mükellef bir aile balosu verilmiş gecenin ikisine kadar türlü eğlenceler tertib edilerek nezih bir hava içinde neş'eli saatler yaşanmıştır.

Trakya emniyet müşaviri

Edirne, (Hususi) — Bir hafta evvel Ankaraya gitmiş olan Trakya Umumi Müfettişliği Emniyet Müşaviri Bahri Kayaş Edirneye avdet etmiştir.

Hergün

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

Fakat Brezilyanın kıyılarını Anglo-Sakson âleminin emrine vermesi ile takib edilen hedefe tam olarak varılmış değildir, şimdi denizin öbür kıyısını da ele geçirmek icab edecektir. Anglo-Sakson âlemi acaba bu maksadla Fransanın Dakar li-manına mı lüzum görecektir, yoksa Fransa ile bir hâdis çıkarmak için bir başka hal şekli mi arıyacak? Önümüzdeki haftalar içinde bunu göreceğiz. Brezilyanın mihver devletlerine harb ilân ederken Japonyayı bir kenara bırakmasının doğuracağı tefsir ve neticeleri de gene önümüzdeki haftalar içinde anluyacağız. Şimdilik bize muhakkak olarak görünen mühim bir noktayı işaret edelim:

Bir numaralı Büyük Harbde Amerika savaşa girdikten sonra bile Brezilya epeyce zaman bitaraflığını muhafaza etmiş, ancak gene böyle denizaltı mücadelesi münasebetile ve muharebenin sonuna yaklaştığı bir zamanda harbe girmişti.

İki numaralı Büyük Harbde Amerika harbe girer girmez Brezilya da mihverle münasebeti kesmiş ve Anglo-Sakson âleminin lüzum gördüğü dakikada harbi ilân etmiştir.

Son 25 sene içinde Birleşik Amerikanın orta ve cenub Amerika hükümetleri üzerinde nüfuzunu artırıp artırmadığını düşününleri suale müsbet cevap vermiye sevk için bundan daha canlı bir delil olamaz.

Ekrəm Uşaklıgil

Son Posta matbaası:

Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
SAHİBİ: A. Ekrəm UŞAKLIĞIL

"Nuri Demirağ," ile bir konuşma

(Baş tarafı 3/1 de)

Den mükemmel kullanatnasın? Delil mi istersiniz. İşte şu orta mekteb mezunu gençler. Beş altı saat bir talimden sonra en fena havalarda bile tayyarelerini tek başlarına kullanabiliyorlar.

Nuri Demirağın çeşidli meziyetleri arasında bir Türk milliyetçisi sıfatile beni en çok hoşnud eden, milletimize olan derin güvenidir. Birçoklarında frengre karşı duyulan aşırı hayranlık ve Centi ment d'inferiorite'den onda eser yoktur. Mazide olduğu gibi gelecekte de en büyük şeref ve muvaffakiyetlerin Türk milletine mev'ud olduğuna içten inanıyor. Bu inancı dolayisile Türk gençliğine yapı-lacak her yardım yerinde buluyor. Esasen onun hayırseverlikte en galib cephe adam yetiş-tirmektedir. Bunun birçok şahidlerini o söylemese bile biz biliyoruz.

Onun gençliği tayyareci olarak yetişmiş görmek ideali tahakkuk ettiği gün ne mes'ud bir millet olacağız! Hakikaten mekteblerimizde ve üniversitelerimizde havacılık sporunu ön plâna almak ve bu koca gençlik kütlelerinin uçması için saha ve tayyare yaratmak için sarfedilecek her emek yerindedir. Her lisede havacılık sporu yapanların sayısı hiç değilse futbol oynayanlar kadar olmadıkça kendimizi emniyette sanmak mümkün değildir.

Yeşilköyden dönerken içimde tarif edilmez bir ferahlık duydum. Temiz, azimli, imanlı bir Türk ve Türkcü'yü yakından tanımış olmak bu memleket evlâdlarının içinde saklı olduğuna daima inanmış olduğum öz cevhere olan güvenimi artırdı. Her Anadolu kasabasının Divriği gibi mazhariyete ermesini dileyerek eve döndüm.

Ankara merkez eczanesinden

Eczacı kalfası alınacaktır

müracaat edilmesi

Yeni bir memleket derdi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

lelerde şimdi «as!», «kes!» gibi aynı zamanda korkunç emirlere benzeyen bir takım tâbirler işiti-liyor. Ve bu gibi toplantılar tabiatile kumarı sevmiyenler için gayet tatsız müsamereler oluyor. Kumarın içtimai hayatta hase-nat hanesine kaydedilecek hiç bir rolü yoktur.

Ben, pek uzun seneler Avrupa-pada kaldım. Nis, Monte Karlo gibi kumarla yaşayan şehirlerde senelerce vakit geçirdim. Şehre aid resmi gazinolardan başka aileler içinde kumar denilen bir oyun oynandığını görmedim. Montekarlo dünyanın yegâne kumarı temsil eden şehridir. Buraya büyük paralarla girip, memleketlerine ancak gazinocunun muavenetile dönebilen birçok adamlar gördüm. Niste de büyük paralarını «bul» ve «bakara» gibi oyunlarda batırıp, varını yığını kaybettikten sonra sokaklarda, yahud köprü altlarında uykulu kumarbazlar tanıdım. Bunları kumar iptilâsının kuvvetini anlatmak için söylüyorum. Bu zvalı hastalar yaşamak için değil, tekrar gidip talihlerini denemek için servetlerinin olma-

masına teessüf ediyorlardı. İşte, kumar böyle bir âfettir.

Memleketimizde ne yapıp yapıp kumarı aile ocaklarından sö-küp atmalyız. Bunun yaptığı ve yapacağı thribat hiç bir şeyle mukayese edilemez.

Kumarbaz erkek nasıl kumardan başka bir şey düşünmezse, kumarbaz kadının da gözünde ne evi, ne barkı, ne çocuğu, ne de çocuğu vardır. Kumarbaz bir kadın memleketin içtimi hayatında lüzumsuz, hattâ tehlikeli bir uzuvdur. Kadınlarımızı ve dolayisile içtimai hayatımızı bu âfetten kurtarmak için, himmet kazak kocalara düşüyor. Başka çare yoktur. Amma, öyle koca nerede şimdi?» G. O.

Duğlasın oğlu Dieppe baskınına iştirâk etmiş

Hollywood 24 (A.A.) — Tanınmış sinema artisti yedek bahriye teğmeni Douglas Fairbanks Junior, Hollywood'daki dostlarına bir telgraf çekerek Dieppe akınından salinen dönmüş olduğunu bildirmiştir.

Elâzığ Nafia Müdürlüğünden:

1 — 121825 lira 7 kuruş bedelli keşifli Elâzığ 80 yataklı memleket hastahanesi esasak sulu, tabii cereyanlı kalorifer tesisatı, sıhhi tesisat ikmalı, dahili tenvirat sinyali, telefon ve muharrik kuvvet tesisatı işleri kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır.

A — Bayındırlık işleri genel şartnamesi

B — Fenni ve hususi şartname,

C — Eksiltme şartnamesi,

D — Keşif hülâsa,

E — Mukavelename projesi,

F — Yapı işleri fenni şartnamesi.

İstekliler bu şartname ve evrakı Elâzığ Nafia Müdürlüğünden 3 lira 5 kuruş bedelle alabilirler.

3 — Eksiltme 11/3/942 Cuma günü saat «15» de Elâzığda Nafia Müdürlüğü odasında müteşekkil artırma eksiltme komsyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 7341 lira 25 kuruş muvakkat teminat vermesi ve bundan başka aşağıdaki vesikaları ibraz etmeleri lazımdır.

A — Eksiltmeden üç gün evvel Elâzığ vilâyetinden bu işe dair alınmış ebliyet vesikası,

B — 1942 yılına aid Ticaret ve Sanayi Odası vesikası.

5 — Teklif mektupları, yukarıda üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir.

Posta ile gönderilecek mektuplar nihayet üçüncü maddede yazılı saatte ağımsız bulunmalıdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «9096»

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Brezilyadan sonra mihvere Arjantin'in de ilânı harb etmesi muhtemel görünüyor

Pan Amerikan müdafaa komisyonu toplanıyor, Arjantin, Uruguay kabineleri içt. maa çağırıldı

Vaşington 24 (A.A.) — M. Ruzvelt M. Hull'un Brezilya cumhurbaşkanı M. Vargas ve hariciye nazırı M. Arauza'ya gönderdikleri mesajlar, Brezilyanın Mihver devletlerle harb ilân etmesinin Amerikada uyardığı aksisi açıkça ifade etmektedir. Beyaz Saraya yakın mahfeller, son torpilleme hadiselerinden ve 600 kişinin kayıbtından sonra Brezilyanın harbe girmesinin önüne geçilemez olduğunu belirtmekle beraber Brezilyanın müttelik milletlerin yanı sıra başında harb gayretlerine y-pacağı yardımın kıymetli olacağını ve Amerikan ve Brezilya donanmalarının işbirliği sayesinde cenub Amerika sahillerinin aba iyi bir surette korunacağını ve düşman denizaltılarına karşı yapılan mücadelenin daha ziyade şiddetleneceğini ümit etmektedirler. Filhakika Brezilyanın küçük, fakat iyi talim görmüş bir ordusu ve Amerikan öğretilerinin nezareti altında yetişmiş ve teçhiz edilmiş bir hava kuvveti vardır ki söylendiğine göre bu kuvvetlerle, cenub Amerika kıtasının her zaman bir istila tehlikesine uğraması muhtemel bulunan bu kıtayı müdafaa etmek mümkündür. İktisadi bakımdan ise Brezilyanın muazzam kaynaklarından faydalanacaktır. Bu kaynakların işletilmesi ve genişletilmesi şimdi daha bü-

yük bir ölçüde mümkün olacaktır. Harb Arjantin kapılarında Buenos Aires 24 (A.A.) — Cüm. hurreisi M. Castillo Arjantin kabinesi bugün toplanmaya davet edilmiştir. Bu toplantıda, Brezilyanın almanya ile İtalyaya harb ilân etmesinden sonra hâsıl olan vaziyeti tetkik edilecektir.

Doğru haber alan mahfellerin kanaatine göre bu toplantıda geçen, 9 ilkinde verilmiş olan karara benzer bir karar verilecektir. Aynı mahfeller bu kararda Amerika kitasındaki memleketler arasındaki tesanüdün dâbâ kat'i bir ifade ile belirtileceği fikrindedir.

Bütün gazeteler, Brezilyanın verdiği karardan sonra Arjantine düşen mükellefiyetleri hatırlatıyorlar. Gazetelere göre şimdiye kadar uzaklarda dolayan harb bütün Arjantin kapısını çalmaktadır.

Uruguay kabinesi

Montevideo 24 (A.A.) — Uruguay hariciye nazırı M. Guani; Uruguay'ın harbe girmeye karar vermiş olduğu hakkında yabancı gazetelerde çıkan haberleri yalanlamış ve kabinenin ne zaman toplanacağını henüz malûm olmadığı bugün söylemiştir.

Berlin ne diyor?

Berlin 24 (A.A.) — Stefani:

Brezilyanın Mihver harb ilânı bugünkü gazeteler tarafından neşredilmiş bulunmaktadır.

Voelkişer Beobachter gazetesi bu kararın Almanyada kimseyi hayrete düşürmediğini, çünkü Rio de Janeiro'nun Mihver bakındaki duygularının nelerden ibaret olduğu burada herkesçe malûmdur.

Moskovaya göre

Moskova 24 (A.A.) — Pravda gazetesi dün şunları yazmıştır:

Brezilyanın harb ilân etmesinin büyük bir önemi vardır. Bu harb ilânı Hitler'e karşı olan cephenin yeniden kuvvetlenmesi ve Hitlerin yeni bir siyasi mağlubiyeti demektir.

Japon matbuatına göre

Tokyo 24 (A.A.) — Brezilyanın Mihver harb ilânını tefsir eden Nichi - Nichi gazetesi, bu hareketin doğrudan doğruya Birleşik Amerikanın baskı ve ilhamı altında yapılmış olduğunu yazmaktadır.

Mihverle muhabere

Rio de Janeiro 24 (A.A.) — Zabita, Santakatarina eyaletinde Florianopolis'te bir manastırda araştırma yapmış ve bas rahibeyi Mihver janları ile radyo vasıtasıyla muhaberede bulunmak suçundan tevkif etmiştir.

Alman propaganda nazırı diyor ki:

“Çörçil Kremlinin elinde basit bir alet olmuştur,”

“İngiltere, denizlerdeki kudretini Amerikaya karadaki kuvvetini de Rusya'ya bırakmıştır,”

Berlin 24 (A.A.) — Stefani:

Almanya propaganda nazırı Dr. Göbels, Voelkişer Beobachter gazetesinde İngilterenin Moskova'ya ittifaktan ne kazandığını incelemekte ve İngilterenin uğradığı ağır askeri kayıpların itibarın düşmesi yüzünden denizlerdeki nüfuz ve kudretini Birleşik Amerikaya ve karadaki kuvvetini de bolşeviklere terk etmek zorunda kaldığını yazmaktadır.

Sovyetlerle yapılan ittifak nihayet şimdiye kadar kendi yerine başka milletleri birbirleriyle çarpıştıran İngilterenin ihtiyat kuvvetlerini ve milletin hayatını tehdit altına almış bulunmaktadır.

Çörçil'in kendî ve taraftarlarının arzusu hilâfına, Moskovanın zorile, Dieppe macerasına girmesinin kaydeden nazır. Çörçil'in Moskova'yı ziyaretinden sonra İngilterenin harbin sevk ve idaresine ald bütün siyasetinin hâlen Sovyetlerin peşinde gitmekte olduğunu ilâve eylemekte - dir.

Bu bakımdan Çörçil, Kremlinin elinde basit bir alet olmuş sayılabilir.

Nazır, bolşevizme el sürenin, Dieppe macerası ile de sabit olduğu üzere sonunda ölüme mahkûm kalacağına işaretli yazısını bitirmekte - dir.

Almanlar Atlantikde 107 bin tonluk gemi batırdılar

Manşda deniz muharebesi oluyor

2 Amerikan, bir İngiliz gemisi batırıldı. İngilizler de Akdenizde iki ticaret gemisi torpilediler

Berlin 24 (A.A.) — Hususi bir tebliğle bildirildiğine göre, Alman denizaltıları doğu ve batı Atlantikde ve Karaiib denizinde tonajları yekünü 107 bine baliğ olan 17 gemi ile iki yelkenli taşıt batırmışlardır. Bu gemilerden hacimleri yekünü 67 bine baliğ olan iki kafilie halinde seyr-retmekte idi.

Başka iki gemi daha torpillenmişse de düşman müdafaa komisyonu faaliyetine geçmesi yüzünden neticeyi görmek mümkün olmamıştır.

Berlin 24 (A.A.) — Askeri bir kaynaktan öğrenildiğine göre iki Amerikan ticaret gemisi ile bir İngiliz kargosu, Amerikan doğu sahili civarında Alman ve İtalyan denizaltıları tarafından batırılmıştır. Vapurlardan birisi soğuk hava vapuru idi. Tonajı oldukça mühim olan bu vapur, Amerikan kuvvetlerine gönderilen konserveleri ve yiyecekleri taşıyan bir kargodan idi. Batırılan kargodan biri de Amerikan şah şah nayiene gönderilen kaucuk hammulesini taşıyordu.

İngilizlerin torpilediği gemiler Londra 24 (A.A.) — Amiralik dairesinin bildirdiğine göre bir İngiliz denizaltısı, orta Akdenizde İngiliz uçakları tarafından öldürüldüğü yerde hareketsiz

Almanlar İngiltere'de birçok şehirleri bombaladılar

Berlin 24 (A.A.) — Alman savaç uçakları dün, D. N. B. nin askeri kaynaktan bildirdiğine göre, gündüz ve gece İngilterenin muhtelif yerlerinde önemli askeri hedeflerle harb ekonomisi tesislerine taarruz etmişlerdir.

Derby şehrine yangın ve infilâk bombaları atılmış ve çok geniş yangın çıktığı görülmüştür. Ipswich ve Great Yarmouth şehirleri de Alman taarruzlarının hedefini teşkil etmişlerdir.

Alman savaç uçakları dün silâhlı keşif hareketleri yapmak üzere havalanmışlar ve iyi neticelerle üslerine dönmüşlerdir.

Düşman yalnız bazı münferid uçaklar yprak batıda işgal altındaki topraklar üzerinde ve kıyılarında görünmüşse de derhal havalanan Alman av filoları çarpışmaya meydan vermeden İngiliz uçaklarını yoldan dönmek zorunda bırakmıştır.

Emdene hücum

Londra 24 (A.A.) — Reamen bildirildiğine göre iki Wellington bomba uçağı, dün öğleden biraz sonra Emden limanına bir hücum yapmış ve 1200 metreden bombalarını atmıştır. Mürettebat, doklardaki binalar arasında infilâklar vukua geldiğini görmüştür.

başını genişletmeye çalışmaktadırlar. Almanlar nihayet Don nehri tanklarla geçmeye muvaffak olmuşlarsa da bu tankların Rus topçusuna karşı âciz kaldığı ve Rus topçusunun mütemadi ateşine maruz bulunduğu kat'iyetle söyleniyor. Tanklı Sovyet tayyareleri de bombalamaktadır. Stalingradın müdafaaı için Timochenkonun elinde bir milyon asker vardır ve bu askerler steplerde derinliğine mevzi almışlardır.

Türkiye İş Bankası Anonim Ş. İstanbul Şubesinde:

Bankamızın tesis tarihi olan 26/Ağustos/1942 tarihine tesadüf eden Çarşamba günü şube ve ajanslarımızın kapalı bulunacağını sayın müşterilerimize bildiririz.

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

arak buradaki Sovyet kuvvetlerini Don nehrinin şarkına atan ve kavsin bütün imtidadınca Don garb sahillerine ulaşan Alman kuvvetleri çünkü Alman resmi tebliğine göre Stalingradın şimali garbisinden yani yukarıda ismi geçen eski Sovyet köprübaşı bölgesinden büyük kuvvetlerle Don nehrini geçmişler ve Don garb sahilinde birinci köprübaşı mevzii vücuda getirdikten sonra şarka doğru devam ettir - dikleri taarruzlarla Sovyetlerin kuvvetli bir surette inşa etmiş oldukları müdafaa mevzilerini de yarmak suretile yeni ve çok ehemmiyetli bir muvaffakiyet daha kazanmışlardır.

Sovyetler Kletskaya köprübaşı mevkiini kaybettikten sonra gerek büyük Don kavsinin şark sahillerine, gerekse Stalingrad ile Kotelnikovo şimali garbisi arasında büyük sayıda yeni kuvvetler getirmişlerdi ve Almanlarla mütteliklerini Kotelnikovo şimali garbisinde durdurmak ve büyük Don kavsinin şark sahiline geçirmek için büyük bir azim ve inadla çarpışmakta ve uğraşmakta idiler.

Fakat, evvelki yazılarımızdan birinde de işaret etmiş olduğu - mumuz vehילה Alman başkomutanlığı dahi boş durmuyor, bu sahalara mütemadiyen yeni kuvvetler gönderiyor ve Don kavsinin şimali kıvrımından geçerek Stalingrad şimaline doğru ilerlemek ve bu suretle gerek Don kavsi şark sahilindeki, gerekse Kotelnikovo şimali garbisindeki külliyetli Sovyet kuvvetlerini ya yeni bir çember içine almak veya - hud çok sıkışık şartlar arasında Stalingrad çevresinde Volga sahillerine çekilmeğe icbar etmek için yeni tedbirler ve tertipler ittihaz ediyordu.

Olaylar, bu karşılıklı uğraşmada muvaffakiyet kapısının Almanları mütteliklerine açıldığını göstermektedir ve onların şimdi, büyük Don kavsinin şimali ucile Kotelnikovo şimali garbisindeki kuvvetlerini, bir kıskaçın birbirinin hareketini tamamlama - cı iki ucu gibi kullanarak açtıkları ehemmiyetli kapıyı genişletmeğe, bu esnada Stalingradı ya düşürerek veya sıkı bir surette kuşatarak, aynı zamanda Volga mansabındaki Astrahom bölgesi ni de ele geçirerek Kafkasyayı Sovyet Rusya'nın diğer kısımların dan ayırmağa ve bu suretle bu sene Mayısın 7 sinden itibaren

İngilizler Irak - İran cephesi kurdular

Londra 24 (A.A.) — Harbiye nazırlığının bildirdiğine göre; Irak komutanlığı adile yeni bir müstakil ordu komutanlığı kurulması takarrür etmiştir. İran - Irak ordusu başkomandanlığına general Sir Henry Maitland Wilson tayin olmuştur.

General Wilson, bu yılbaşında Bingaziye doğru İngiliz seri ilerlemesi esnasında İngiliz kuvvetlerine kumanda etmiş ve evvelce Yunanistan'daki harekâtı da idare eylemiştir. M. Çörçil, general Wilson hakkında «en iyi tabiiyecilerimizden birisidir» tâbirini kullanmıştır.

Bırakılmış olması muhtemel bu - lunan düşmanın bir işe ve ikmal gemisini batırmıştır.

Norveç sahilleri çıkarmada bir İngiliz denizaltısı, harb gemilerinin refakat etmekte olduğu bir kafilieye taarruz ederek bir ticaret gemisini torpillemiştir.

Londra 24 (A.A.) — Bu sabah erkenden Manş denizi istikametinden gelen top sesleri işitilmiştir. Şafak vakti Alman uzun menzilli topları ateş açmışlar, İngiliz topçusu da mukabelede bulunmuştur. Bunu müteakib açık - lardan gelen hafif topçu ateşleri makineli tüfek sesleri işitilmiştir. İngiliz hafif deniz kuvvetleriyle Alman gemileri arasında bir çarpışmanın vukubulduğu sanılmaktadır.

şark cephesinin cenub muntakasında başladıkları büyük hareketlerle istihdaf ettikleri ilk stratejik gayeyi daha fazla gecik - meksizin elde etmeye çalışacaklarına da şüphe etmemek lâzımdır.

2 — Ortasarkta:

Dünkü Londra radyosu Almanların bu muvaffakiyetlerini teyid etmiştir ve bu radyo ayrıca, İngilizlerin gerek bu hâdiseye, gerekse bilhassa Almanların Kafkas dağları üzerinden cenuba doğru atıkları her adımı karşı büyük bir hassasiyet göstermekte olduklarını bildiren yeni bir haber vermiştir. Bu haber, İngilizlerin Ortasarktaki kuvvetlerini biri General Aleksandr komutasında Mısır batı çölünde, diğeri de General Wilson komutasında Irak ve İranda olmak üzere iki müstakil cepheye ayırdıklarına dairdir. Yalnız, Alman başkomutanlığının önümüzdeki sonbahar ve kış esasındaki hareket şeklinin ne olabileceği henüz tamamiyle anlaşılmadığından İngilizler, Ortasarktaki hava kuvvetlerini şimdilik eskisi gibi bütün heyetile tek bir komuta altında bırakmağı tercih etmişlerdir.

İran ve Irak da Almanların kendi memleketleri hududlarını tecavüze teşebbüsleri halinde bütün kuvvetlerle mukabele yapmaya hazır olduklarına dair olan haberler tevali eylemektedir. İrannın, geçen sene İngiliz - Ruslar tarafından işgalinden evvel esasen ehemmiyetlice denebilecek bir ordusu vardı. Fakat, bu kuvvet o zaman geniş İran arazisi üzerinde serpili bir vaziyette bulunduğu cihette tesirini hissettirememişti. Eğer, bu ordu şimdi İngilizlerle Sovyetlerin silâh, malzeme, tayyare vesairece yapacakları yardımlarla biraz ten - sik edilir ve İngiliz - Sovyet kuvvetleri tarafından münasib surette desteklenmekle beraber bilhassa İran ile cenubi Kafkasyanın hududunu teşkil eden orta Aras nehri üzerindeki meşhur Culf demiryolu köprüsü cenubuna bunun civarında münasib suretle yığnaklandırılmağa başlarsa cenubi Kafkasya, da alarak sonbaharda Tebriz - Kerkük umumî istikametinde Irak petrol sahalarına ilerlemek isteyeceği farzolanı Almanlara karşı İran Azerbaycanının şimalinde oldukça ehemmiyetli bir esed vücuda getirilmesi olacağı kendiliğinden anlaşılır. K. D.

Bir işviçre gazetesine göre İngilterede enflasyon başlamış

Bern 24 (A.A.) — La Suisse gazetesinin muhabiri Londradan bildiriyor:

İngiltere bankasının son bilançosu, tedavülde bulunan banknotların miktarının 834 milyona baliğ olduğunu göstermektedir. Bu miktar, rekor rakamını kaydetmiş olan geçen haftadaki miktar nazaran 45 milyon fazladır.

Bedihidir ki, bu halin sebebi, enflasyondur.

İngilterenin düyunu umumiyesi, bugün 13 buçuk milyar lirası geçmektedir. Halbuki bu borçların miktarı, 31/12/1939 da 7 milyar 31 milyondan ibarettir.

Harb, düyunu umumiyeiyi, altı milyar 560 milyon arttırmıştır. Bu miktar, takriben 1914/1918 harb sonundaki düyunu umumiyeiyeninkine yekünuna muadildir.

Bugünkü harb, daha şimdiden geçen harbden fazlasıyla mal olmaktadır. Yani 9 buçuk milyara mukabil 10 buçuk milyardır.

Brezilya kıyılarında batırılan Alman denizaltıları Rio-de-Janeiro 24 (A.A.) — Son 24 saat zarfında Brezilya kıyısı - cıklarında 3 düşman denizaltısının batırıldığını Reuter ajanı bildirmektedir.

Doğum

Akıyan gazetesi muhabirlerinden Cenededdin Bildik'in dün gece bir kızı dünyaya getirdiğini. Yavruunun uzun ömürlü olmasını temenni edilmektedir.

ŞARK CEPHESİ

Almanlara göre:

Stalingrad cephesinde kuvvetli mevziler yarıldı

Berlin 24 (A.A.) — Alman orduları başkomandanlığının tebliği: Kafkasyada Alman ve müttelik kuvvetlerinin hücumu çetin dağ muharebeleri vermek suretile devam etmektedir.

Stalingrad'ın şimal batısında hava kuvvetleri tarafından emsalsiz bir surette desteklenen Alman piyade tümenleriyle hücum kuvvetleri Don nehrini geçmişler ve doğuya doğru hücumları sırasında kuvvetle tahkim edilmiş olan düşman mevzilerini yarımışlardır.

Don cephesinin diğer kısımlarında düşmanın mevzii taarruzları İtalyan kuvvetlerinin mukavemeti karşısında akim kalmıştır.

Alman hava kuvvetleri düşman cephesinin gerisinde demiryolu tesislerine, nakliyat hareketlerine ve Volga üzerindeki nehir muntakalarına karşı tesirli hücumlarda bulunmuşlardır.

Kaluga'nın cenub batısında ve Medin'in şimal batısında ve Rjev yakınında düşman hücumları daha başlarken püskürtülmüş veya akim bırakılmıştır. Hava kuvvetlerimiz bu harekâtı sıkı bir surette desteklemiştir. İlimen gölünün cenub doğusunda ve Leningra önlerinde arazi kazançları elde edilmiş ve düşman karşı hücumları püskürtülmüştür.

Dün cereyan eden muharebeler de Sovyet hava kuvvetleri 157 uçak kaybetmiştir. Ayrıca uçak savaş bataryalarının ateşle ve yerde 9 uçak tahrib edilmiştir. Biz 8 uçak kaybettik.

Stalingrad cephesinde

Berlin 24 (A.A.) — D. N. B. nin askeri kaynaktan öğrendiğine göre mühim savaş ve pike uçak teşkili her çaptan bombalar atmak suretile düşmanın geril hatlardaki muvassala

Ruslara göre:

Sovyetler Piyatigorsk cenub doğusunda çekildiler

Moskova 24 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet tebliği:

Dün gece kitalarımız, cenub çevresinde, Kletskaya, Kotelnikovo'nun şimal doğu, Piyatigorsk'un cenub doğu ve Krasnodar'ın cenub çevrelerinde düşmanla muharebe etmişlerdir.

Piyatigorsk'un cenub doğusunda Sovyet kitaları yeniden geri çekilmiştir.

Öğle tebliği

Moskova 24 (A.A.) — Öğle üzeri neşredilen Sovyet tebliğine ektir:

Kletskayanın cenub doğusunda Sovyet kitaları Don nehrinin sol sahilini geçmiş olan Almanlarla şiddetli muharebeler yapmışlardır.

Kotelnikovo'nun şimal doğu bölgesinde düşman bir kesimde mühim miktarda tank tahşid etmiş ve ileri hatlarımızda bir nokta yarmıştır. Bir Sovyet tank birliği bir cenah hücumu yapmış, 7 Alman tankını tahrib ve 200 Almanı imha etmiştir.

Pyatigorsk'un cenub doğusunda kitalarımız bir kesimde şiddetli muharebeler verdikten sonra yeni mevzilere çekilmiştir.

Londra 24 (A.A.) — Yüksek rütbeli Alman subaylarının en seçkinleri tarafından sevk ve idare edilen bir milyona yakın efrad ve 300 tayyare von Bockun Stalingrad istikametinde yaptıkları taarruz esnasında Don nehrinin doğu kıyısında tesis ettiği köprü

ve münakale yollarına taarruz etmişlerdir. Bu taarruzlar sırasında bir çok düşman tankları toplar ve traktörler ve asker ve mühimmat yüklü takriben 200 kadar kamyon ile bir çok harb malzemesi tahrib olunmuştur.

Acele Satılık Emlak hisseleri

1 Beşiktaşta Hasfırın ve ittisalinde hane, 2 Galata Çeşmemeydanında dükkân, 3 Kapalı çarşıda Kolancılarda dükkân, 4 Üsküdar Tophaneli oğlu Ramizpaşa çıkamazında bağ bahçe ve hane, Beyoğlu Tünelbaşı ilk Belediye sokak 9/1 numaralı yazıhaneye müracaat.

PEK YAKINDA MODERN KIZLAR Yazan: MAHMUD YESARI

İ L Â N

Bilümm Avrupa memleketlerinde kardeş Müesseseleri bulunan tanınmış bir ticaret şirketinin mümessili Avrupaya seyahate çıkmaktadır. Mezkûr şirket Avrupadan istediğiniz malları Türkiyeye getirmeğe çalışacaktır. Sizi alâkadar eden mahı 27-8-42 tarihine kadar İstanbul P. K. 265 e yazı ile bildiriniz.

Harb okulu komutanlığından:

1/Hasiran/942 den itibaren başlayan kayıt ve kabul muamelesine devam edilmektedir. Müddet 30.Eylül.942 tarihine kadar uzatılmıştır. İsteklilerin buna göre buldukları mahallin askerlik şubelerine müracaatları. (762.8597)

Almanca ve İngilizce Lisanlarına Vakıf iki Memur Alınacak

Ankarada Mali ve ticari bir müessese için, ticari muamelede bilhakkın vakıf ve muhasebe hakkında da malûmatı bulunan ve ticari müesseselerde bu gibi vazifelerde çalışmış olan bir İngilizce ve bir Almanca bilen iki memura ihtiyac vardır. Bu şartları haiz olan isteklilerin bensevresinin suretleriyle Ankara (305) posta kutusuna müracaatları.

Matbuat umum müdürlüğünden:

Matbuat Umum Müdürlüğü için azami 12.000 litre benzin ve 300 litre motor yağı alınacaktır. Muhammen bedel benzinin litresi 31,25, yağın «88» kuruştur. Muvakkat teminatı 301 lira 5 kuruştur. İhalesi 31/8/942 tarihine müsadir Pazartesi günü saat on beşte Ankarada Matbuat Umum Müdürlüğü satın alma komisyonunda yapılacaktır. «6582» «8738»

İLK — ORTA — LİSE

Kız **İstiklâl Lisesi** Yatılı Yatısız
Erişik
Talebe kaydı için Pazartesi ve Perşembe günleri müracaat edilebilir. Eski talebe kayıtlarının yenilenmesine 10 Eylül'e kadar devam edilecektir. SEHZADEBAŞI, POLİS KARAKOLU ARKASI
Telefon: 22534

Çorap işçisi aranıyor

Eyübsultanda bir No. lu askeri dükkan evinde çorap işçisi alınacaktır. İsteklilerin mezkûr dükkan evi müdürlüğüne hemen müracaatları. (877.9034)

Saçınız Dökülüyorsa, Başınızda Kepek varsa?

MAJİK SAÇ EKŞİRİ

Kullanınız. tesirini derhal görürsünüz

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı Antalya nafia inşaat komisyonundan

- 1 — Eksiltmeye konulan iş: Antalya — Manavgat yolunun 75 + 600 — 80 — 000 Km. leri arası tamiratı esaslı iş. Keşif bedeli «17530» lira «56» kuruştur.
- 2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:
A — Keşif.
B — Hususi, fenni şartname.
C — Grafik.
D — Şartname.
E — Mukavele «Bu evraklar Antalya Nafia Müdürlüğünde görülebilir.»
- 3 — Eksiltme 3.9.942 Perşembe günü saat 11 de Antalyada Yenikapı caddesinde Nafia Müdürlüğü binasında kurulu «Antalya Nafia İnşaat komisyonunda yapılacaktır.
- 4 — Eksiltme kapalı zarf usulü ile ve vahidi fiat üzerinden yapılacaktır.
- 5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «2629» lira «58» kuruşluk muvakkat teminat yatarmaları ve bundan başka aşağıdaki vesikaları ibraz etmeleri şarttır.
1 — Bu işe girebilmek için Nafia Müdüriyeti ehliyet komisyonundan alınmış mücahhdilik vesikası.
2 — Cari seneye aid Ticaret Odası vesikası. «8930»

Beyoğlu yerli as. şubesinden:

Aşağıda isimleri yazılı yedek şubaların acele şubemize müracaatları. Aksi takdirde haklarında kanuni muamele yapılacağı
Top. Tğm. Mehmed oğlu Adil Soyer 50506
Piyade Tğm. Mehmed oğlu Hasan Yalın 49909
Piyade Tğm. Murad oğlu Celaleddin 50102
Top Tğm. Mehmed Nuri oğlu Hüseyin Dünda 50588
Piyade Tğm. Cafer 49222
İstiklâl Tğm. İsmail oğlu Ali Rıdvan Arseven 50806
Harb sanayi binbaşı Remzi Öztekin 333_53
Tbb. Yzb. Ahmed oğlu Galip 38236
«9035»

TIYATROLAR

RAŞİD RIZA TIYATROSU

Halide Pişkin beraber
Harbiyede, Belvü bahçesinin
alaturka kışımında bu gece
YUMURCAK
Vodvil 3 perde

SADİ TEK TIYATROSU

Bu gece
Kadıköy Süreyya sinemasında
ÇAMURDA ZAMBAK
Vodvil 3 Perde
Hava yağmurlu olursa temsil
salonda verilir
Umumi giriş 36 kuruş

Nezip C. M. U. İğinden:

İlân: 942/291

Dükkanlarında müşterilere satışa arz ettikleri tuz, sabun, fısıtık, vesaire esya ve maddelere fiatlarını müş'ir etmiş, keet koymamak suretille milli koruma kanununa muhırlı hareketten suçlu N. zibin Şihlar mahallesinden Musafa oğlu 317 doğumlu Uzunçarşıda bakkal Mustafa Boztaş, aynı mahalleden Şeyh Müslim oğlu 327 D. lu bakkal İbrahim Demirci ve Fevhanî mahallesinden Hacı Ahmed oğlu 395 D. lu bakkal Ali Osman Akpak haklarında Nizip aslye ceza mahkemesinde meşhud suçlar kanununa tevfiikan yapılan muhakeme sonunda sübutu fiillerine mebni milli koruma K. nun 31 inci maddesinin 7 No. lu fıkrası delâletle 53 üncü maddenin 8. bendine ve 63 üncü maddeye müsteniden ölmlesinin 25 şer lira ağır para ve gazete ile ilân cezasına ve harç tarifesi K. nun 50 ve 52 nel maddeleri, ne müsteniden 290 kuruş harcın müst. saviyen suçlulardan tahsiline suret kat'lyede 20/5/942 tarihinde karar verilmiş olduğundan bermuicibi karar keyfiyet ilân olunur. (25/7/942)

Ordu hastabakıcı ve hemşireler okuluna ait bazı izahat ve okula kayıt ve kabul şartları

- 1 — Okulumuza hastabakıcı ve hemşire yetiştirmek üzere Ankarada M. M. V. tarafından 1939 senesinde açılmış olan hastabakıcı ve hemşireler okuluna bu sene de 45 talebe alınacaktır. Okula girmek arzu edenler buldukları mahallin valiliğine ve kaymakamlığına veya askerlik şubelerine dilekçe ile müracaat edeceklerdir.
- 2 — 3433 sayılı kanun mucibince bu okuldan mezun olacaklar, memur olup tekaüdiye alacaklardır.
- 3 — Mezun olanlar altı senelik mecburi hizmetlerini ordu hastahanelerinde yapacaklar, ondan sonra arzu ederlerse memleketteki bütün sivil teşekküller kendilerine açık olacaktır.
- 4 — Tahsil müddeti üç sene olup bu müddet içinde okullara ayda beş lira harç verilecektir. İlaçe ve ilbasarı tamamen okula aid olacaktır.
- 5 — Okuldan mezun olanlar barm kanununa göre 20 lira aslı maaştan başlamak üzere maaş alacaklar, ve bu miktar gittikçe çoğalacaktır. Bu zaman dahi ilaçe, giydirmeye ve barınma orduya aid olacaktır.
- 6 — Okul 15 Eylül 942 de tedrisata başlayacaktır.
- 7 — Okula kayıt ve kabul şartları şunlardır.
A — Türkiye Cumhuriyeti tebaasından olmak, ve Türk ırkından bulunmak.
B — Sıhhatî yerinde olmak ve durumu her iklimde vazife görmeye müsaid bulunmak. «Bunun her hangi bir hastahane sıhhi heyeti raporile tesbit ettirmek ve evraka bağlamak lazımdır.»
C — Okurun talebe yaşı 16 dan aşağı ve 22 den yukarı olmayacaktır.
D — Kendisi ana ve babasının iffet ehliinden olmak, «bu vaziyet polisçe tevsik ettirilerek evraka bağlanacaktır.»
E — En az orta okul tahsilini bitirmiş olmak. «Elemo imtihanlarında muvaffak olmak şarttır.» veya bu derecede tahsil gördüğünü isbat etmek «tasdikname veya bunun tasdikli bir sureti. Muameleli evrakuna eklenecektir.»
F — Evli veya aşanlı bulunmamak, «evvelce evlenip boşananlarla kocası ölmüş olanlar kabul edilir.» Buna aid medeni hali bildirir müsbet evrak keza eklenecektir.
G — Okur sıhhi sebebler dışında okulu kendiliğinden terk ettiği, evlenme suretille veya diğer inzibati sebeblerle okuldan çıkarıldığı, altı senelik mecburi hizmetini yapmadığı veya tamamlamadığı; veyahud sıhhi sebebler dışında çalıştığı takdirde tahakkuk ettirilecek mekteb masraflarını tamamen ödeyeceğine ve gösterdiği vesikaların tamamen doğru olduğuna dair noterlikten tasdikli ve kefilli bir taahhüdname verecektir.
8 — Yukarıdaki şerati haiz olan okur okula imtihansız olarak kabul edilecektir.
9 — Yukarıdaki maddeler mucibince evrakının muamelesini bitirenlerden vtl. lâyet veya kaza merkezlerinde oturanlar bu makamlar veya askerlik şubeleri vasıtasile evraklarını doğrudan doğruya Ankara Ordu Hastabakıcı Hemşireler Okulu Müdürlüğüne göndereceklerdir.
10 — Müracaatların Ağustos 1942 nihayetine kadar sona erdirilmesi lazımdır.
11 — Okurların kabul edildikleri ve mektebe hareket etme tarihleri aynı makamlar tarafından kendilerine bildirilecektir.
12 — Kabul edileceklerin okulun bulunduğu Ankaraya kadar gelmek ve okulda tekrar yapılacak sıhhi muayene neticesi hastalıkları tebeyyün edenlerin memleketine gitmek için masraf edecekleri yol paraları kendilerine aid olacaktır. «544.7802»

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Muhammen bedeli 3240 (üç bin iki yüz kırk) lira olan 2009 (iki bin) Kğ. İkinci kat deniz altı boyası (10.Eylül.1942) Perşembe günü saat (14,30) on dört otuzda Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin 243 (iki yüz kırk üç) liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır. Bu işe aid şartneme komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (9139)

RADYOLIN

ile sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

SÜMER BANK

Yerli Mallar Pazarları

Müessesesi Müdürlüğünden:

SAYIN HALKIMIZA

Kuponlu Satışlar 31 Ağustos Akşamı Kapanıyor

Kuponla yapılan pamuklu mensucat tevziyatına ait istihkaklarını alamyayan yurddaşlarımızın ellerindeki numaralı kuponlarla birlikte 31 Ağustos 942 akşamına kadar mağazalarımıza müracaat ederek hisselerine ayrılan mensucati almaları lazımdır.

Müessesemiz adına satış yapan bayilerin hesapları kesilmiştir. İstihkaklarını bu bayilerden almak üzere numaraları evvelce ilân olunan kupon hâimleri de kendilerine tahsis olunan mensucati mağazalarımızdan alabilirler.

Mühim ve makul mazeretliler hariç olmak üzere 31 Ağustostan sonra kuponla satış yapılmayacaktır. Halkımızın emrine âmade bulunan mağazalar şunlardır:

BAHÇEKAPI - BEYOĞLU - KADIKÖY - ÜSKÜDAR - AKSARAY

SÜMER BANK

DERİ ve KUNDURA SANAYİ MÜESSESİNİN:

İŞÇİ ALINACAKTIR

- 1 — Müessesemizin Deri ve Kundura Fabrikalarına daimi
- 2 — Verilecek ücret işçinin kabiliyet ve kudretine göre günde 120 kuruştan başlar, bu ücretten başka fevkalâde zamanlara mahsus % 25 zam ödenecek ayrıca öğle yemeği ve iş elbisesi verilecektir. Arzu edenlerin 24 Ağustos Pazartesi gününden 8 Eylül Salı gününe kadar hergün ve 10 Eylülden 19 Eylül'e kadar Salı ve Çarşamba günleri Çarşıkapıda İstanbul Ayakkabıcılar kooperatif merkezinde Fabrikamız mümessili Sinoplu Mehmet'e müracaat etmeleri ilân olunur.

İstanbul Deniz Komutanlığından:

- 1 — Deniz Lisesi ve Deniz Gedikli okulunun kayıt ve kabul müddeti 25.8.942 günü akşamına kadar uzatılmıştır.
- 2 — Deniz Lisesine kayıt olunan okurların 27.8.942 Perşembe ve Gedikli okuluna kayıt olunan okurların 28.8.942 Cuma günü noksan vesikalarnı tamamlayarak saat 9 da Kasımpaşa Gedikli okulunda bulunmaları. «9009»

PARA PARAYI ÇEKER

T. İŞ BANKASI
K. TASARRUF
HESABLARI
2 İkincitegrin
Kesidesine ayrılan
ikramiyeler:
1 adet 1000 liralık
1 » 500 »
2 » 250 »
14 » 100 »
10 » 50 »
40 » 25 »
60 » 10 »